

A MŰSZAKI TERMELÉSI KÖNYVTÁRHÁLÓZAT
/A statisztikai adatfelmérés tükrében /
II.-befejező rész.

A műszaki könyvtári hálózat statisztikai adatszolgáltatása - melynek fő mutatószámait cikkünk első részében közöltük - nem öncélú. Feladata az, hogy az összegezett számok alapján olyan következtetéseket vonjunk le, amelyeket fel tudunk használni a hálózati központ irányító munkájában, továbbá az alközpontok feladatainak összeállításánál és az egyes vállalati műszaki könyvtárak tervkészítésének ellenőrzése során is. Ezeket a feladatokat elsősorban a Művelődésügyi Miniszter 103/1958 /M.K.2./ M.M. számú utasítása határozza meg. Éppen ezért célszerűnek látszik az idézett utasítás és a statisztikai adatok összehasonlításából következtetni a műszaki termelési könyvtári hálózat jövőbeni feladataira.

Szervezeti kérdések -alközponti feladatok.

A már közölt statisztikai adatok tükrében is azonnal szembetűnik, hogy az egyes alközpontok nem azonos számú és nagyságrendű műszaki könyvtárakat fognak össze, irányításuk sem egyöntetű. Az alközponti feladatokat a Művelődésügyi Minisztérium említett utasítása a következő főbb pontokban határozta meg:

- a./ A könyvtárak munkatervének és költségvetéseinek összehangolása és irányítása
- b./ A szakirodalmi dokumentációs munka egybehangolása
- c./ A könyvtárak munkamegjavítási mozgalmának és tapasztalatcseréjének megszervezése a hálózati központ iránymutatásával
- d./ Bibliográfiák, tapasztalatcsere-kiadványok szerkesztése és terjesztése.

Ha a fentiek tükrében vizsgáljuk az alközpontok leg-sürgősebb feladatait, akkor azt találjuk, hogy ezek előkészítése érdekében legelőször is el kell készíteniök saját munkaterveiket, az előírt könyvtári típus-szabályzatokat,

és felül kell bíráltniok a vállalati könyvtárak terveit. A Műszaki Könyvtárügyi Tanács legközelebbi ülésén elsősorban az alközpontoknak ezeket a legsürgősebb feladatokat végrehajtó tevékenységét fogja megtárgyalni. Dokumentációs vonalon ugyanezt a felülvizsgálatot az Országos Dokumentációs Bizottság végzi el. A hálózati központ, az Országos Műszaki Könyvtár e célra már begyűjtötte az alközpontok terveit. A tervek alapján megállapítható, hogy az egyes alközpontok könyvtári és dokumentációs tervei nem mindenben felelnek meg a minisztériumi utasítás előírásainak. Egyrészt bizonyos munkákat /leginkább könyvtári-jellegűeket/ elhanyagolnak, másrészt pedig tulsokat vállalnak dokumentációs téren. A személyzeti és anyagi előfeltételek biztosításának hiányában is vállalkoznak olyan szolgáltatások végzésére, amelyek feleslegesek, és a rendelet szellemében amúgy is a dokumentációs központ - az OMK - hatáskörébe tartoznak. Ezeket a vitás kérdéseket a Műszaki Könyvtárügyi Tanács és az Országos Dokumentációs Bizottság fogja eldönteni.

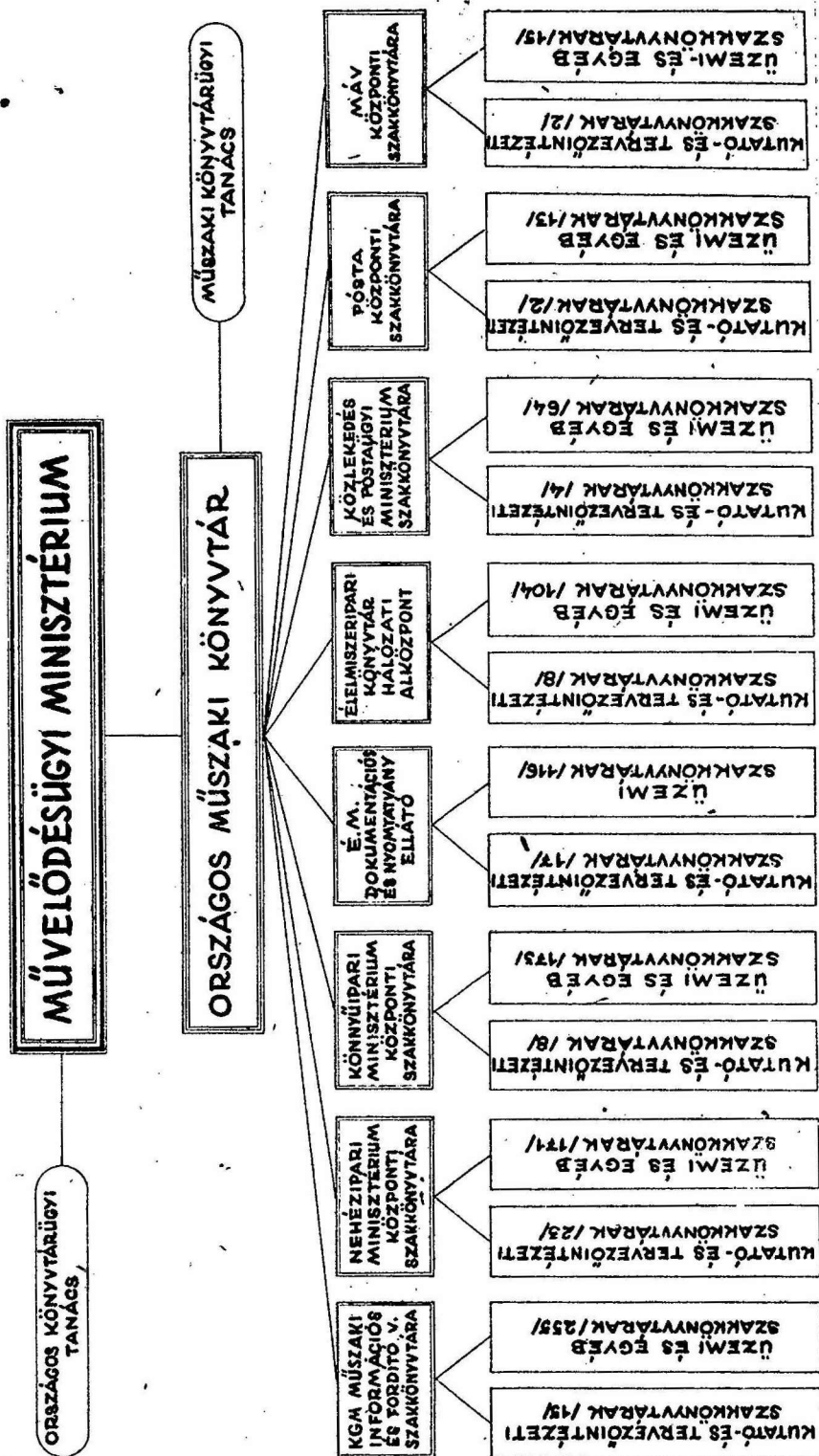
A műszaki termelési könyvtári hálózat jelenlegi szervezete a 3. oldalon található táblázatban foglalható össze a legszemléltetőbben. A könyvtári adatszolgáltatás összesítésénél és értékelésénél ezt a szervezeti felosztást nem vettük teljesen figyelembe, ugyanis az adatok összegezését hat alközpont köré csoportosítottuk csak. A minisztériumi vonatkozó utasítás és a mellékelt táblázat viszont 8 alközpontot sorol fel. A Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium műszaki könyvtári hálózata ugyanis nem egységes, hanem a minisztériumon kívül a Postavezérgazgatóság fennhatósága alatt külön postai hálózat, és a KPM I. Vasuti Főosztály irányításával külön vasuti /MÁV/ könyvtári hálózat működik. Ezeknek kialakulása és tagoltsága azonban még nem tekinthető át pontosan, ezért célszerűbbnek látszik a fejlődés mai szakaszában ezt a ténylegesen már három részre oszló hálózatot egységesként kezelni.

Állománygyarapítás - a szakirodalom terjesztése.

Az 1958. évi 103 sz. művelődésügyi miniszteri utasítás 5. §-ának 1. bekezdése a műszaki könyvtárak legfontosabb feladatai között említi a tervszerű állománygyarapítást és a szakirodalom széleskörű terjesztését. Könyvtáraink ilyen irányú munkáját vizsgálva elsősorban az állománygyarapítás terén végzett munkát értékelhetjük. A helyzet itt sem egyöntetű.

Feltűnt az élelmiszeripari szakkönyvtárak gyarapodásának elmaradása. Ennek objektív okai is vannak /a könyvkiadásban nagy hiány mutatkozik élelmiszeripari szakkönyvekben,

A MŰSZAKI TERMELÉSI KÖNYVTÁRI HÁLÓZAT 1958. JANUÁR 1.-ÉN.

a költségvetési keret biztosítotttsága sem megfelelő/, de kitűnik az is, hogy egyes területek nem megfelelő arányban fordítják eszközeiket könyvtáraik és dokumentációs igényeik fejlesztésére. /lásd 1.sz. táblázat./

1. sz. táblázat

tárca:	k ö t e t á l l o m á n y		
	1957 elején	1957 évi gyarapodás	évi gyarapodás %
Nehézipari M. /NIM/	250.510	25.535	10 %
Kohó-Gép. M. /KGM/	483.604	44.560	9 %
Építésügyi M. /ÉM/	153.884	22.065	14 %
Könnnyűip.M./Kip.M/	111.895	9.986	9 %
Közl.Posta M./KPM/	212.697	24.462	11 %
Élelm. M. /Él.Min/	62.857	4.576	7 %
Összesen:	1,275.447	131.184	10 %

Az 1957. évi gyarapodás összegezésénél megállapíthatjuk, hogy a hálózat 1 év alatt átlagban 10 %-al növeli kötetállományát. Ez másszóval annyit jelent, hogy az egyes könyvtárak 10 év alatt nagyjából megkétszerezik állományukat. Ez az arány megfelel a követelményeknek akkor is, ha külföldi adatokkal hasonlítjuk össze. A sokkal fejlettebb iparral és szakkönyvtári hálózattal rendelkező Egyesült Államokban például a műszaki könyvtárak kb. 16 év alatt kétszerezik meg köteteik számát.^{x/}

A szakirodalom terjesztésének statisztikailag lemérhető adatai a helybenolvasott és kikölcsönzött kötetek számának alakulásában mutathatók ki. /A műszaki termelési hálózatban ugyanis igen sok könyvtár nem méri az olvasók számát, így ez az adatcsoport nem összegezhető./ A kölcsönzött és helybenolvasott kötetek száma akkor értékelhető, ha ezeket az abszolút számokat az egyes könyvtárak, illetve az

^{x/} LEFEBVRE, L.: The special library: what it is and what it can do for business and industry. Special Libraries, 1958. febr. p. 53-57..

egyes minisztériumokhoz tartozó könyvtárak össz-kötetszámához viszonyítjuk. /lásd 2. sz. táblázat./

2. sz. táblázat

tárca:	kötetszám:	kölcsönzött kötetek száma:	állomány kihasználása:	helyben olvasott kötetek száma:	állomány kihasználása:
NIM.	276.045	152.378	55 %	73.565	26 %
KGM.	528.164	276.019	52 %	105.336	20 %
ÉM.	175.949	87.093	49 %	54.280	31 %
Kip.M.	121.881	47.265	39 %	5.063	4 %
KPM.	237.159	89.879	37 %	72.075	30 %
Él.M.	67.433	9.211	14 %	2.135	3 %
Összesen:	1,406.631	661.845	47 %	312.454	22 %
OMK.	184.267	48.901	26 %	143.288	78 %
Összesen:	1,590.598	710.748	45 %	455.742	27 %

A helybenolvasott kötetek száma természetesen jóval kisebb, mint a kölcsönzött köteteké. Kereken 455.000 a 710.000-el szemben. Ennek oka az, hogy a műszaki könyvtárak igen kis százalékanak van csak olvasóterme, és a dolgozók munkaidő alatt nem látogathatják rendszeresen a könyvtárakat, csak ha az munkájukhoz elengedhetetlenül szükséges. A helybenolvasott kötetek arányszáma azonban még így is kirívóan alacsony az élelmiszeripar és a könnyűipar területén. Ezzel szemben kitűnik az, hogy az Országos Műszaki Könyvtárban a helybenolvasott kötetek száma közel háromszorosa a kölcsönzéseeknek. Ez egymagában is mutatja, hogy a hálózati központ olvasószolgálatának más feladatai vannak, mint a vállalati könyvtáraknak.

Természetesen a forgalmi adatokat összegeznünk is kell, mert csak így kapunk áttekintést az állomány teljes kihasználásáról. Ha ezt a munkát elvégezzük /lásd 3. sz. táblázat/ az eddigi fejlődést megelégedéssel vehetjük tudomásul, hiszen az 1,406.631 kötetből /könyvek és folyóiratok/ a hálózat egy év alatt 69 %-ot forgalmazott. Ez az eredmény remél-

3. sz. táblázat

tárca:	kötetszám:	forgalmazott kötetek száma 1957-ben:	állomány ki- használása:
Nehézipari M.	276.045	225.943	81 %
Kohó- és Gép.M.	528.164	381.355	72 %
Építésügyi M.	175.949	141.373	80 %
Könnypipari M.	121.881	52.328	43 %
Közl. Posta M.	237.159	161.954	67 %
Élelmiszerip.M.	67.433	11.346	17 %
Összesen:	1,406.631	974.299	69 %
Orsz. Műsz. K.	184.267	192.189	104 %
Összesen:	1,590.598	1,166.488	72 %

hetőleg még javulni fog, az 1957. év ugyanis nem vehető - könyvtári szempontból sem - teljes naptári évnek. Sajnos nincsenek általános adatok a múltból, amelyekkel összehasonlítva ki tudnánk mutatni a forgalom fejlődését. Ezt az összehasonlítást csak egyetlen területen végezhetjük el. 1954-ben ugyanis a Kohó- és Gépipari Minisztériumhoz tartozó könyvtárak felmérésének összegezése kimutatta, hogy ebben az évben a kohó- és gépipari szakkönyvtárak állományuknak 64 %-át /azaz félév alatt 32 %-át/ adták az olvasók kezébe.^{x/} 3 év alatt tehát ez a terület 8 %-ot fejlődött. /Az összehasonlítást nem érinti, hogy közben új könyvtárak is alakultak./

Szakkönyvtárak létesítése.

A Művelődésügyi miniszter kötelezően előírja szakkönyvtárak létesítését mindenütt, ahol azt "a termelés vagy a tudományos munka érdekei szükségessé teszik". /id. utasítás 5. §. 2. bek./ A szakkönyvtárak megalakulásának időpontját vizsgálva igen érdekes megfigyeléseket tehetünk az irányban,

^{x/} JÁNSZKY L.: Kohó- és gépipari szakkönyvtárak helyzete. Műszaki Könyvtárosok Tájékoztatója, 1955. 6. sz. p. 7-12.

hogy a gyakorlati igények mikor és milyen mértékben jelentkeztek és jártak szakkönyvtárak létesítésével. Természetesen a fejlődés ilyenirányu alakulását nagyban befolyásolták az OMK szervező munkálatai és a minisztériumok központilag kiadott utasításai is. Az 1945 után alakult /és ismert/ műszaki könyvtárak létesítésénél ilyenformán bizonyos időpontbeli halmozódás mutatkozik. Az egyik ilyen halmozódás az ipar államosítása után jelentkezik, a másik a mai hálózati alközpontok által kiadott utasítások illetve az OMK módszertani munkája következményeként. /lásd. 4. sz. táblázat./

4. sz. táblázat

könyvtár alapításának éve:	NIM.	KGM.	ÉM.	Kip.M.	KPM.	Él.M.	Összesen:
1945	2	4	-	4	1	-	11
1946	3	2	-	1	3	1	10
1947	2	3	-	1	1	-	7
1948	7	5	2	5	1	2	22
1949	10	13	4	6	4	2	39
1950	14	31	12	16	16	11	100
1951	19	26	6	7	5	4	67
1952	21	43	3	21	7	7	102
1953	15	24	12	30	11	3	95
1954	13	28	15	15	8	13	92
1955	17	11	13	12	3	9	65
1956	4	10	21	5	4	4	48
1957	9	2	4	2	4	6	27
1945-1958	136	202	92	125	68	62	685

A műszaki könyvtárak fejlődésének számszerű alakulása kielégítő. A felszabadulás előtt működő műszaki könyvtárak száma 54 volt, 217 könyvtár nem ismeri, vagy nem jelentette alakulásának évét, a könyvtárak túlnyomó többsége -mint már közöltük - 1945. után létesült. /Az elmúlt alkalommal ezek-

nek a könyvtáraknak a számát 727-ben adtuk meg, de mivel 42 könnyűipari könyvtár nem pontosan közölte alapításának évét most csak 685 megalakulási időpontot elemzünk./ A jövő feladata elsősorban nem újabb és újabb könyvtárak létrehozása, hanem a már meglevők továbbfejlesztése, és munkájuk minőségi megjavítása.

Helyiség.

A folyó év január 15.-én megjelent utasítás 6. §-ának 1. bekezdése előírja, hogy a "2000 kötetnél nagyobb könyvállománnyal rendelkező szakkönyvtár céljára - a dolgozók által könnyen hozzáférhető helyen - külön könyvtérhelyiséget kell biztosítani." Sajnálatos módon a statisztikai felmérés /a kérdőív ezirányu hiánya miatt/ nem mutat rá arra, hogy mi a helyzet jelenleg a külön könyvtári helyiségek terén. A hálózati alközpontok feladata, hogy elvégezzék ezt a felmérést, és érvényt szerezzenek a vonatkozó utasításnak.

Az utasítás /6. §. 2. bekezdés/ értelmében az 5000 kötetnél nagyobb könyvállományú szakkönyvtárak részére "lehetőleg külön olvasóhelyiségről is gondoskodni kell". Bár ez a norma nem kötelező, csak ajánlatos, mégis a fejlődés előbb vagy utóbb követelősen érvényt kell, hogy szerezzen annak. 5000 kötetet meghaladó állománnyal jelenleg 93 műszaki könyvtár rendelkezik, de ezek közül csak 53-nak van külön olvasóhelyisége. /A megoszlást minisztériumunként lásd az 5. sz. táblázaton./

5. sz. táblázat

tárca:	5000 kötetet meghaladó állománnyal rendelkező könyvtárak száma:	Ebből olvasóteremmel rendelkező könyvtárak száma:
Nehézip. Min.	22	15
Kohó- és Gép.M.	39	23
Építésügyi Min.	9	6
Könnnyűip. Min.	4	3
Közl.Posta Min.	15	4
Élelmiszerip.Min.	3	1
Összesen:	93	53

A részletesebb elemzésnél kitűnik, hogy alközpontjaink legnagyobb részének sincs olvasóterme. Legelőször ezen kell valamiképpen segítenünk. Utána a nagyobb könyvtárak jó munkájával és a megfelelő igények felkeltésével lassan olvasóhelyiségeket kell teremteni minden 5000 kötetnél nagyobb állománnyal rendelkező műszaki könyvtárban. A könyvtárak jó munkája ezen a téren is döntő jelentőségű, amit az is bizonyít, hogy több olyan könyvtár is rendelkezik olvasóteremmel, amelynek állománya nem éri el az 5000 kötetet vagy jóval alatta is marad. /Főleg tervező- és kutatóintézetben./

Függetlenített könyvtárosok.

A 2000 kötetet meghaladó állományú szakkönyvtárban legalább egy, az 5-10.000 kötet állományú szakkönyvtárban legalább két, a 10.000 kötetet meghaladó állománnyal rendelkező szakkönyvtárakban pedig egy-egy függetlenített szakkönyvtárost lehet alkalmazni a Művelődésügyi Minisztérium utasítása értelmében. /7. §. 1. bekezdés./

Ezen a téren a helyzet nem kielégítő. Átlagszámítást végezve az előírás szerint 348 függetlenített műszaki könyvtárosnak kellene dolgoznia a hálózatban. /117-nek a 2-5000 kötetnyi állománnyal rendelkező könyvtárakban, 96-nak az 5-10.000, és 135-nek a 10.000 kötetten felüli állománnyal rendelkező könyvtárakban./ Ezzel szemben csak 183 függetlenített műszaki könyvtárról van tudomásunk, és ezek közül is 21 olyan könyvtárban dolgozik, ahol az utasítás értelmében még nem kötelező függetlenített műszaki könyvtáros alkalmazása. /lásd 6. sz. táblázat./

6. sz. táblázat

tárca:	2-5000 kötéttel		5-10.000 kötéttel		10.000 kötet felett	
	kvtár.	kvtáros	kvtár.	kvtáros	kvtár.	kvtáros
NIM.	27 /7/	7	13 /13/	16	9 /9/	20
KGM.	48 /14/	14	18 /11/	17	21 /21/	52
Ép.M.	17 /6/	8	4 /2/	2	5 /5/	7
Kip.M.	7 /7/	7	4 /2/	2	1 /1/	1
KPM.	10 /2/	2	8 /5/	6	7 /4/	10
Él.M.	8 /-/	-	1 /1/	1	2 /-/	-
Össze- sen:	117 /36/	38	48 /34/	34	45 /40/	90

A 6. sz. táblázatban zárójelben közölt adatok azt mutatják, hogy hány könyvtárban működik függetlenített könyvtáros.

Az alközpontok fontos feladata, hogy a vállalatok vezetőinek meggyőzésével érvényt szerezzenek ennek az előírásnak. Nagyobb könyvtárakban az eredményes könyvtári munka megköveteli azt, hogy a könyvtárat kezelő dolgozó teljes idejében csak ilyen munkával foglalkozhassék. Csakis így hasznosítható eredményesen a könyvtárak fejlesztésére fordított tetemes összeg, amelynek biztosítása nem egyszer komoly nehézségekbe is ütközik.

Könyvtárosok képesítése.

A népművelési miniszter 11-1-18/1954. Np.M. számu, ma is érvényben lévő, utasítása előírja, hogy függetlenített műszaki könyvtárosi munkakörben csak olyan dolgozó foglalkoztatható, akinek érvényes műszaki könyvtárosi képesítő vizsgája van, illetve a vizsgát a kinevezésétől számított egy éven belül leteszi. A vizsgakötelezettség természetesen nem terjed ki a könyvtárosi egyetemet, vagy főiskolát végzettekre. Ezt a vizsgát már többszázan letették /amint azt lapunk egy másik cikkében ismertettük/, mégis a hálózat 183 függetlenített könyvtárosa közül jelenleg csupán 99 rendelkezik műszaki könyvtárosi képesítő vizsgával és 12 könyvtárosi egyetemi, vagy főiskolai végzettséggel. 70 függetlenített könyvtárosnak tehát nincs megfelelő képesítése. Ezek egyrésze jelentkezett a májusi vizsgákra, más része pedig az elmúlt időben került könyvtárosi munkakörbe, tehát későbbi időpontban fog vizsgázni. Ennek ellenére még mindig dolgoznak egyes vállalatoknál olyan függetlenített műszaki könyvtárosok, akiknek nincs megfelelő végzettségük /ennél fogva munkájuk nem is lehet megfelelő/, és a vállalatok vezetői ezzel megszegik a fennálló törvényes rendelkezéseket. /A függetlenített műszaki könyvtárosok képesítésére vonatkozó adatokat lásd a 7. sz. táblázatban./

Szorosan a képesítéshez kapcsolódik a műszaki könyvtárosok bérezésének kérdése is. E téren igen nagyok az egyenlenségek. A fennálló jogos panaszok orvoslása és a jogos igények kielégítése céljából a Közalkalmazottak Szakszervezetének Könyvtári Bizottsága az Országos Műszaki Könyvtár és az érintett műszaki könyvtárosok képviselőinek bevonásával a közeljövőben tervezetet készít illetékesek részére a műszaki könyvtárosok bérezési skálájának egységes kialakítására. A tervezet kidolgozását megnehezíti az a körülmény, hogy egyetlen ipari tárca sem rendezte még műszaki könyvtárosainak fizetését, illetve státus-kérdését.

7. sz. táblázat

tárca:	függetlenített könyvtáros				Ebből	
	Egy.fő-isk.végzett:	Közép-isk.végzett:	Egyéb isk.végzett:	Összesen:	kv. táros egy, vagy főiskola	műszaki kv. tárosi vizsga
NIM.	26	16	1	43	3	20
KGM.	33	42	15	90	6	46
ÉM.	11	7	1	19	1	11
Kip.M.	5	6	1	12	1	12
KPM.	8	7	3	18	-	10
Él.M.	1	-	-	1	1	-
Összesen:	84	78	21	183	12	99

Ugyancsak ide tartozik az a jogos igény is, hogy az alközpontok foglalkozzanak a nem függetlenített műszaki könyvtárosok díjazásával is. A vállalatok műszaki könyvtárosai joggal kifogásolják azt, hogy a szakszervezeti könyvtáros többletmunkájáért külön díjazásban részesül, és a szintén többletmunkát -magasabb képesítést követelő többletmunkátvégző nem függetlenített műszaki könyvtárosok általában semmiféle pénzbeni juttatást nem kapnak működésükért.

Költségvetés-önköltség.

A 103/1958. M.M.sz. utasítás 8. és 9. §-ai költségvetési előírásokat tartalmaznak. A költségvetési keretek összeállításánál igen jól használható a könyvtár működésének eredményességét ábrázoló az a mutatószám, amely egy kölcsönzés forintösszegben kimutatható átlagköltségét szemléletli. /lásd 8. sz. táblázat./

A műszaki könyvtárak feladata, hogy forgalmukat növelve ezt a mutatószámot a lehetőség szerint minél kisebbre csökkentsék. Fejlődés itt is mutatkozik: a kohó- és gépipari műszaki könyvtárak 1957-ben egy kölcsönzött kötetre 11.-Ft-ot fordítottak, míg 1954-ben egy kötet kölcsönzése még 13.-Ft-ba került. A számok elemzéséből kitűnik, hogy a most fejlődésben lévő élelmiszeripari hálózatnak még igen nagy feladatai vannak az állományforgalom növelése szempontjából.

8. sz. táblázat.

tárca:	Állománybeszerzésre fordított összeg 1957-ben:	Kötetforgalom 1957-ben:	Egy kölcsönzött kötetre jut:
NIM.	4,280.985 Ft.	225.943	18.- Ft.
KGM.	4,245.003 Ft.	381.355	11.- Ft.
ÉM.	805.513 Ft.	141.377	5.- Ft.
Kip.M.	649.651 Ft.	52.328	12.- Ft.
KPM.	2,517.735 Ft.	161.954	15.- Ft.
Él.M.	480.158 Ft.	11.346	42.- Ft.
Összesen:	12,979.045 Ft.	974.299	13.- Ft.
Orsz.Műsz.K.	788.224 Ft.	192.189	4.- Ft.
OMK.-val összesen:	13,767.269 Ft.	1,166.488	12.- Ft.

Tipus-könyvtárak.

A számszerűsések összesítésének sorában legvégül táblázatot közlünk arra vonatkozóan, hogy az egyes minisztériumokhoz tartozó könyvtárhálózatok egységei milyen kötet-számmal rendelkeznek. Az átlagkötetszám egyben egy-egy típuskönyvtár nagyságát is megadja. Érdekes, hogy átlagkötetszám tekintetében a Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium szakkönyvtárai állanak az első helyen. Az időrendileg legkésőbbben fejlődött és fejlődésben lévő élelmiszeripari szakkönyvtárak állománya viszonylag a legkisebb, de ezeknél gyorsabb ütemű fejlődés várható. Szembetűnő, hogy a könnyűipari műszaki könyvtárak, melyek időrendileg 1945 után elsőként kezdtek csoportosan megalakulni /a Könnyűipari Minisztérium adta ki az első tárcsa-rendeletet műszaki könyvtárak kötelező létesítéséről/, a fejlődésben viszsza-maradtak. /lásd 9. sz. táblázat./

A számszerűsések elemzése mellett jelen tanulmány nem terjedhet ki a műszaki könyvtáraknál folyó munka minőségi szempontjaira. Ez az elemzés /szerzeményezés milyensége, katalógushálózat kiépítése, osztályozás, propaganda-munka, dokumentációs tevékenység stb./ a jövő feladata. Ugyancsak

9. sz. táblázat

tárca:	hány könyvtár?	állomány kötet:	átlag kötetszám
NIM.	195	276.045	1415
KGM.	271	528.164	1948
ÉM.	134	175.949	1313
Kip.M.	182	121.881	669
KPM.	103	237.159	2302
Él.M.	113	67.433	508
Összesen:	998	1,406.631	1404

a jövő feladata az itt közölt adatoknak folyamatos -évenkénti- összehasonlítása, és a fejlődés törvényszerűségeinek további vizsgálata. A magunk részéről kíváncsian várjuk más könyvtári hálózatok /állami, szakszervezeti, akadémiai stb./ statisztikai adatainak hasonló összesítését is, hogy azok felhasználásával is további tanulságokat merítsünk a műszaki termelési könyvtári hálózat munkájának értékeléséhez.

Minden könyvtáros feladata.

Az 1957. évi műszaki könyvtári munka statisztikai adatfelvételének összegezése és elemzése nemcsak a Művelődésügyi Minisztérium, az Országos Műszaki Könyvtár és az egyes alközpontok további feladataira mutat rá, hanem abból minden műszaki könyvtárosnak le kell vonnia a saját munkaterületén értékesíthető következtetéseket. Ez a cél legjobban úgy válik elérhetővé, ha a műszaki könyvtárosok saját könyvtárakra vonatkozólag is elvégzik az e tanulmányban közölt elemzéseket. Felteszik maguknak pl. a következő kérdéseket:

Hány százalékkal gyarapítom évente könyvtáramat?

Milyen mértékben veszik igénybe az olvasók könyvtáram állományát?

Megfelel-e vállalatom műszaki könyvtára a rendeletileg előírt személyi és dologi feltételeknek?

Megvan-e az előírt képzésem a műszaki könyvtár vezetéséhez?

Mibe kerül könyvtáramnál egy kölcsönzés? stb., stb.

Minden könyvtárosnak kötelessége válaszolni ezekre és a hasonló kérdésekre. Válaszát azután hasonlítsa össze a felü-

gyeleti hatóságához tartozó egyéb könyvtárnak összesített válaszával. Ezután megállapítja, hogy mely területen végez a többi könyvtárosoknál jobb, vagy rosszabb munkát, és ezzel egyuttal megnyitja maga előtt az utat további feladatainak felismerése irányában is.

Balázs Sándor

Szabolcska Ferenc

- x - x - x -

M Ű S Z A K I E S E M É N Y N A P T Á R

Junius

5. 485 éve /1473/ készült el a Hess nyomdában az első magyarországi nyomtatott könyv, a "Cronica Hungarorum"
5. 175 éve /1783/ végezték első kísérleteiket Franciaországban a Montgolfier-fivérek papírral áthuzott, vászonzól készült és melegített levegővel működő léggömbjükkel.
7. 60 éve /1898/ szűnt meg a fővárosi lóvasut. /Margitszigeti járat kivételével./
13. 185 éve /1773/ született Thomas Young /fényinterferencia elmélete./
29. 130 éve /1828/ született Szily Kálmán fizikus, polihisztor, a természettudományok nagy magyar népszerűsítője.